

# ۱. بگذارید فرزندتان ببیند که شما می خوانید

اگر می خواهید فرزندتان در مدرسه موفق باشد و اگر می خواهید به مطالعه عشق بورزد، اگر می خواهید فرزندتان را کتاب خوان بار بیاورید، خودتان باید مطالعه کنید.

آنچه فرزندتان نیاز دارد این است که ببیند به طور مرتب برای خواندن کتاب وقت زیادی می گذارید.



## ۲. اطلاعاتی را که از مطالعه به دست می آورید، تقسیم کنید

اگر اطلاعاتی را که از مطالعه خود به دست می آورید با فرزندانان در میان بگذارید، می توانید آنها را برای خواندن به قصد کسب اطلاعات آماده کنید. با این کار به بچه ها می فهمانید که به آنچه می خوانید علاقه دارید و دوست دارید آنها نیز به آن علاقه مند شوند. وقتی بچه ها می بینند که چگونه از اطلاعاتی که به دست آورده اید استفاده می کنید، دیگر کمتر از خواندن به قصد کسب اطلاعات خواهند ترسید.

حتی می توانید فرزندانان را تشویق کنید اطلاعاتی را که از خواندن به دست می آوردند با شما در میان بگذارند، اگر پرسید: (در کتاب علوم شما درباره کلسترول چه چیزی نوشته اند؟) جالب تر از آن است که پرسید: (امروز در مدرسه چه چیزی یاد گرفتی؟)



### ۳. با صدای بلند بخوانید

یکی از مهم ترین کارهایی که می توانید در طول عمرتان برای بچه ها انجام بدهید این است که با صدای بلند برایشان کتاب بخوانید. این کار را می توانید کمی بعد از تولد آنها شروع کنید و تا پیش دبستانی و سال ها بعد نیز ادامه بدهید. هنگامی که با صدای بلند برای بچه ها کتاب می خوانید، فرصت خوبی پیدا می کنید که نوشته ها را با هم تجربه کنید. با این کار فرزندان شما به زبان توجه می کنند و مهارت های ضروری درک مطلب آنها که در مدرسه و در سال های بعد به آن نیاز دارند، پرورش می یابد.

## ۴. روزنامه را خانوادگی بخوانید

اگر فرصت کمی دارید که با فرزندان و برای آنها بخوانید، روزنامه می تواند منجی شما باشد. سطح بیشتر روزنامه ها طوری است که بچه های بین کلاس سوم دبستان و اول راهنمایی می توانند آنها را بفهمند، و بیشتر روزنامه ها شامل سبک ها و انواع ادبی گوناگونی است. پس هر یک از اعضای خانواده می تواند مطلبی را که باب طبع خود باشد در آنها پیدا کنند



## ۵. تشویق کنید که نسل های مختلف باهم بخوانند (خواندن بین نسلی)

اگر والدینتان مهمان شما هستند، از آنها بخواهید در آیین قصه خوانی شبانه شرکت کنند. اغلب پدر بزرگ ها و مادر بزرگ ها دوست دارند که بدین ترتیب مرکز توجه قرار بگیرند. گهگاهی از والدین یا از همسایه های مسن ترتان بخواهید هنگامی که از خانه بیرون می روید از فرزندانان مراقبت کنند، مطالب خواندنی نیز در اختیارشان قرار دهید تا با بچه ها بخوانند.

## ۶. تشویق کنید که بچه های یک نسل با هم بخوانند (خواندن بین نسلی)

قانونی وجود ندارد که بگویند فقط بزرگسالان باید برای بچه ها کتاب بخوانند، بچه های بزرگ تر می توانند از این فرصت استفاده کنند و هنرهای خود را به رخ خواهرها و برادرهای کوچک تر خود بکشند. این کار به نفع خواننده، شنونده و به نفع شماست.



## ۷. با صدای بلند با همدیگر بخوانید

وقتی با همدیگر با صدای بلند می خوانید به فرزندتان می گوئید که خواندن با صدای بلند تنها کار شما نیست، بلکه کاری است که از آن لذت می برید و فرزندتان نیز می تواند از آن لذت ببرد. از محاسن آن این است که:

\* همیشه نسبت به توانایی فرزندتان در خواندن، یعنی میزان روان بودن، درک مطلب و دایره لغات او آگاهی خواهید یافت.

\* فرزندتان را برای خواندن برای هم نسل های خود آماده می کند (ر.ک مورد ۶)، که اگر کودک خردسالی داشته باشید و وقتتان نیز کم باشد، کمک بزرگی است.



## ۸. درباره مطالب مورد علاقه خود در خانواده صحبت کنید

اگر می خواهید فرزندان خود را با آنچه می خوانید آشنا کنید و خود نیز با آنچه فرزندان می خوانند آشنا شوید، بهترین روش این است که درباره مطالب مورد علاقه ی خود در خانواده صحبت کنید.

آیا مطلب جذابی می خوانید؟ درباره اش صحبت کنید! اگر فرزندان کوچک تر از آنند که بتوانند آن مطلب را بخوانند اشکالی ندارد. کافیست بفهمید که از آنچه می خوانید لذت می برید و به آن علاقه دارید و دوست دارید که علاقه ی خود را با آنها در میان بگذارید.



## ۹. صحنه های مورد علاقه خود را در خانواده اجرا کنید

لازم نیست صحنه ای را که می خواهید اجرا کنید، صحنه پیچیده ای باشد. می توانید صحنه را با تعریف داستان مورد علاقه فرزندتان بازسازی کنید. هنگامی که به صورت خانوادگی کتاب می خوانید، اگر پس از خواندن یک صحنه پر حادثه خواندن را قطع کنید و آن را اجرا کنید، لذت بخش است. از توانایی فرزندانتان برای اجرای صحنه به راحتی پی می برید که چه مقدار از آن را به خاطر سپرده اند و پیچیدگی های شخصیت ها و طرح را تا چه حد درک می کنند.

# ۱۰. خواندن کتاب های مورد علاقه خود را به فرزندانتان توصیه کنید

کتاب های مورد علاقه شما در دوران کودکی چه بود؟ آیا آنها را در اختیار فرزندتان قرار داده اید؟ اگر خواندن کتاب های مورد علاقه خود را به فرزندانتان توصیه کنید دو مطلب را به صورت ظریف و غیر مستقیم به آنها می فهمانید:

\* اول این که خودتان به خواندن علاقه دارید.

\* دوم این که فرزندانتان را آن قدر دوست دارید که می خواهید علاقه خود را با آنها نیز در میان بگذارید.



## ۱۱. برای خواندن دلیل های عملی بیاورید: خرید

چگونه هنگام خرید، تمرین خواندن کنیم؟

\* از فرزندانان بخواهید اجناسی را که می خواهید در راهنمای فروشگاه پیدا کنند و با خواندن علائمی که از سقف آویزان شده است محل مورد نظر را شناسایی کنند.

\* از فرزندانان بخواهید مارک های مختلف پودر رخت شویی، ماست، حبوبات و غیره را از نظر قیمت، محتویات و اندازه بسته بندی آن با هم مقایسه کنند. با همدیگر ببینید که کدام جنس برای خریدن بهتر است.

\* و ...

## ۱۲. برای خواندن دلیل های عملی بیاورید: آشپزی

بسیاری از بچه ها هرگز به این فکر نمی افتند که (چرا باید خواند؟) اما بعضی از بچه ها نیاز دارند که رابطه بین خواندن و مسائل عملی را ببینند. فرزندتان از دیدن این که هنگام آشپزی از مهارت خواندن خود استفاده می کنید، سود می برد. حتی اگر براساس غریزه ی خود آشپزی می کنید و هرگز کتاب آشپزی باز نمی کنید، باز هم هنگام آشپزی می خوانید و فرزندتان می تواند در این کار به شما کمک کند.



## ۱۳. برای خواندن دلیل های عملی بیاورید: تعمیر خانه

دنیای عجیب تعمیرات خانگی موقعیت های فراوانی را برای خواندن فراهم می کند. اگر شما مثل من باشید باید قبل از تعویض یک لامپ سوخته، مطالب روی پاکت لامپ جدید را حتما بخوانید و اگر مثل شوهر من باشید اول مورد نظر را شروع می کنید و بعد در صورت برخوردن به یک مشکل دنبال دستورالعمل می گردید.

## ۱۴. برای خواندن دلیل های عملی بیاورید: کارهای دستی

برای انجام کارهای دستی معمولا باید از انواع دستورالعمل ها پیروی کنیم. وقتی در انجام کار خاصی مهارت به دست می آورید می توانید از خواندن تمام دستورالعمل آن چشم پوشی کنید اما وقتی به یاد گیری آن مشغول هستید، استعدادتان در خواندن و عمل کردن به دستورها، نقش اساسی ایفا می کند.



## ۱۵. برای خواندن دلیل های عملی بیاورید: شغل شما

چرا باید دیدار از محل کار پدر و مادر فقط سالی یک بار اتفاق بیفتد؟ محیط کار بهترین موقعیت را فراهم می کند تا به صورت عملی به فرزندانمان نشان دهیم که چرا باید خواندن، نوشتن، جمع و تفریق را بیاموزند. چه مهندس معمار باشید و چه هنرپیشه، چه آرایشگر و چه نانوا، در محل کار خود می خوانید و فرزندانتان باید این را بدانند.

## ۱۶. در خانه مطالب خواندنی داشته باشید

وقتی صحبت از مطالب خواندنی برای بچه ها می شود، هر چقدر بر اهمیت در دسترس بودن کتاب تاکید کنیم باز هم کم است. بچه ها نباید فکر کنند خواندن کاری است که فقط باید در مدرسه انجام داد.

شما چند بار با وضعیت زیر روبرو شده اید؟

فرزندتان باید روز شنبه یک گزارش را به معلم خود تحویل دهد. جمعه شب است و شما نمی توانید او را به کتابخانه ببرید.

اگر در قفسه های کتاب خود مطالب مرجع داشته باشید فرزندتان می تواند بدون ترک خانه گزارش قابل قبولی بنویسد



## ۱۷. به هر جایی که می‌روید همراه خود کتاب ببرید

بچه‌ها از انتظار کشیدن متنفرند. اگر ماشین خراب شود، اگر صف فروشگاه بلند یا اگر مطب دندانپزشکی بیش از حد شلوغ باشد حتی خوش‌خلق‌ترین بچه نیز می‌تواند رفتاری از خود نشان بدهد که والدین را به ستوه بیاورد.

تنها علاج این است که خود را با سرگرمی‌های گوناگون برای موقعیت‌های اضطراری مجهز کنید. پس هر جا که می‌روید اسباب بازی و کتاب را بخشی از اثاثیه خود قرار دهید.

## ۱۸. در اختیار بچه های مریض، کتاب و مجله قرار دهید

شاید درست نباشد بگویم اما به نظر من خواندن مطالب سطح پایین بهتر از این است که آدم چیزی نخواند.

چرا باید بچه ی مریض با چشم های تب دار خود به صفحه تلویزیون زل بزند حال آن که می تواند مهارت های خواندن خود را تقویت کند؟ حتی کتاب های کارتون هم با ارزشند. آنها هم مانند ادبیات داستانی (واقعی) شامل طرح، شخصیت پردازی و گفت و گویند.



## ۱۹. به عنوان پاداش به فرزندانتان کتاب یا مجله بدهید

زنی را می شناسم برای این که فرزندان خود را به خواندن تشویق کند، در صفحه دهم یا پانزدهم لای کتاب اسکناس می گذاشت. استدلال او این بود که اگر تا آن صفحه می خواندند جذب می شدند و واقعا هم همینطور بود.

اگر کاری که انجام داده است کوچک است می توانید به او یک کتاب مصور یا کتاب جدول و معما بدهید. و اگر کارش خیلی بزرگ بود می توانید پاداش بزرگی به او بدهید، مثلاً یک دایرة المعارف کودکان.

## ۲۰. کارهایی را اختراع کنید که به خواندن مربوط می شود

\* از فرزندتان بخواهید یک صورت غذا براساس حروف الفبا برایتان تهیه کند یا دستور تهیه غذاهایی را که با عجله از تلویزیون یادداشت کرده اید، برایتان پاک نویس کند یا در کامپیوتر تایپ کند.

\* از فرزندتان بخواهید از جشن ها و مراسم و سالگردهای افراد فامیل یک تقویم درست کند و آن را برای سایر اعضای فامیل نیز ارسال کند.

\* عکس هایی را که می خواهید در آلبوم بچینید به فرزندتان بدهید و از او بخواهید تاریخ و محل گرفتن هر عکس را روی یک برچسب مشخص کند.

\* و ...



## ۲۱. مجلات کودکان را مشترک شوید

مجله های بچه ها براساس موضوع و گروه سنی دسته بندی می شوند و به همین دلیل است که جالب اند. فرزند شما بیشتر به چه مطالبی علاقه دارد؟ به چه فعالیت هایی علاقه دارد؟ برای هر سلیقه ای می توانید مجله ای پیدا کنید. قبل از آن که سرمایه گذاری کنید و مجله را آبونمان شوید می توانید چند شمار آن را از کتابخانه قرض کنید تا علاقه ی فرزندتان را آزمایش کنید. کتابدار نیز شاید بتواند به شما در پیدا کردن عنوان مجلات مناسب کمک کند.

آبونمان مجله یک هدیه ی عالی است.

## ۲۲. برای فرزندان یک دوست مکاتبه ای پیدا کنید

وقتی در پست مطلبی را دریافت می کنیم که حامل نام ماست برای خواندن آن ترغیب می شویم. کمتر بچه ای پیدا می شود که نامه ای را نخوانده کنار بیاندازد تا تلویزیون تماشا کند و یا به بازی های رایانه ای بپردازد. حتی نامه های تبلیغاتی نیز برای کسی که نامه های زیادی دریافت نمی کند، می تواند هیجان انگیز باشد.

بهترین دوست مکاتبه ای برای فرزند شما کسی است که تقریباً هم سن و سال خود او باشد. دوست مکاتبه ای او می تواند، پسر خاله، فرزند یکی از همکاران شما و ... باشد.



## ۲۳. در خانواده داستان های تجربه ی زبانی خلق کنید

داستان تجربه زبانی، داستانی است که کودک بر اساس تجربه خود و به زبان خود بیان می کند.  
بسیاری از بچه ها که تازه خواندن می آموزند برای خواندن مطلبی درباره زندگی خود انگیزه ی زیادی دارند.

## ۲۴. برای خانواده دفتر یادگاری درست کنید

گردآوری دفتر یادگاری علاوه بر این که روشی عالی برای حفظ تاریخ خانواده است می تواند یک تجربه آموزشی فوق العاده نیز باشد. کشوی عکس هایی را که با عکس فرزند قنذاقی تان شروع می شود بیرون بریزید. بلیط هواپیمای اولین سفر هوایی خود یا کودکتان، برچسب هایی که هیچ وقت به ماشین خود نچسبانید، کارت تبریک هایی که از فامیل دریافت کرده اید و هر چیزی که بخشی از فرهنگ خانواده ی شما را تشکیل می دهد می تواند در دفتر یادگاری قرار بگیرد.



## ۲۵. مراجعه به کتابخانه را در روال کارهای جمعی خانواده قرار دهید

در طول کودکی، شنبه هر هفته با خانواده ام به کتابخانه می رفتیم. آنجا بخش می شدیم: بزرگسالان به اتاق بزرگسالان می رفتند، بچه های کوچک به سراغ کتاب های تصویری و من به سراغ کتاب های سری. والدین ما که رفتن به کتابخانه را روال خانوادگی قرار داده بودند، به ما خدمت بزرگی کردند:

\* آنها منبع بی پایانی از مطالب خواندنی در اختیارمان قرار دادند.

\* آنها کاری کردند که بتوانیم مطالبی را پیدا کنیم که با سن و توانایی خواندنمان هماهنگی داشته باشد.

## ۲۶. به نمایشگاه‌های کتاب بروید

فروشگاه‌های زنجیره‌ای کتاب جای بسیار جالبی برای جلب علاقه کودکان به کتاب و کتابخوانی است. در بسیاری از آنها علاوه بر ارائه کتاب‌های کودکان بخش‌هایی نیز تعبیه شده است که به فعالیت‌های جنبی اختصاص دارد. اجرای نمایش‌های عروسکی، گروه‌های قصه‌خوانی، کارگاه‌های داستان‌نویسی، آشنایی با نویسندگان کودکان، همه فعالیت‌هایی‌اند که می‌توانند در شکوفا کردن علاقه‌ی فرزندان نسبت به کتاب و کتابخوانی تاثیر بگذارند.



## ۲۷. فرزند خود را با کتاب های سری آشنا کنید

کتاب های سری برای خواننده بهترین دوست به حساب می آید. گاهی محبوبیت این کتاب ها نه به خاطر کیفیت ادبی بلکه به خاطر کمیت آنهاست. بچه ها آنها را یک جلد بعد از دیگری با سرعت می خوانند و باز هم منتظر جلد بعدی اند.

گاهی که بچه ها به سری کتاب های مورد علاقه ی خود دست می یابند به کلی از جلوی چشم غیب می شوند و فقط هر چند گاه یک بار پدیدار می شوند تا بگویند: (بعدی کجاست؟)

## ۲۸. داستان‌هایی را پیدا کنید که فیلم یا کارتون آن نیز ساخته شده است

برای خواندن، کتاب‌های فراوان و خوبی وجود دارد که فیلم یا سریال تلویزیونی آن‌ها نیز ساخته شده است.

برای این که از این داستان‌ها و فیلم‌ها بهترین استفاده را بکنید بهتر است کتاب را قبل از دیدن فیلم به فرزندتان بدهید. بدین ترتیب بچه‌ها ابتدا فرصت می‌کنند شخصیت‌ها و حوادث را پیش خود تصور کنند و سپس آن‌ها را با تصور فیلم ساز مقایسه کنند.



## ۱۲۹. از کتاب هایی که موضوع آن جشن های ملی و مناسبت های مذهبی است، استفاده کنید

برقرار کردن رابطه بین ادبیات و زمان معقول به نظر می رسد. معلمین همیشه همین کار را می کنند و مناسبت های ملی و مذهبی را هر سال با دانش آموزان خود مرور می کنند، از روز دانش آموز گرفته، تا سالگرد انقلاب و پیروزی و روز استقلال و اعیاد مذهبی و ...

## ۳۰. برای تابستان یک برنامه مطالعه آزاد تنظیم کنید

مهارت خواندن در بچه هایی که در خانه مطالعه نمی کنند ممکن است در طول تابستان به اندازه یک سال تحصیلی یا بیشتر، پس رفت کند. خواندن هم مانند اغلب مهارت های دیگر است: اگر از آن استفاده نکنید آن را از دست می دهید. معلمان به خوبی نتیجه آن را می بینند. بچه هایی که در طول تابستان مطالعه می کنند، در ابتدای هر سال تحصیلی بسیار جلوتر از پایان سال تحصیلی گذشته اند



## ۳۱. در سفرهای طولانی با ماشین کتاب بخوانید

سفرهای طولانی با ماشین می تواند حتی صبورترین پدر و مادرها را از پا در بیاورد و دادن داروی خواب آور به بچه ها چندان تجویز نمی شود. البته می توانید راه هایی پیدا کنید تا بچه ها در سفرهای طولانی از سر و کول هم بالا نروند. حتی بعضی از این روش ها تا حدودی کارکرد آموزشی نیز دارند:

\* بچه ها را مسئول مسیریابی کنید.

\* بازی کنید.

\* با صدای بلند کتاب بخوانید.

\* بازی های لغوی بکنید.

\* بازی های جغرافیایی بکنید.

\* و ...

## ۳۲. به نوار قصه گوش کنید

نوار قصه هم برای بزرگسالان وجود دارد و هم برای بچه ها. بعضی از نوارهای قصه های کودکان نیز در بسته هایی همراه کتاب قصه فروخته می شود تا کودک بتواند ضمن گوش کردن به قصه، متن آن را نیز در کتاب دنبال کند. این روش برای تقویت مهارت هایی که به تازگی در خواندن پیدا شده، روش مؤثری است و قابل درک است که چرا والدین نگران نیز از آن استقبال می کنند. البته این روش هرگز نباید جای خواندن والدین یا خواندن برای والدین را بگیرد.



## ۳۳. اطمینان حاصل کنید که فرزندان برای خواندن آمادگی دارد

درک تصویری در بچه های مختلف با سرعت متفاوتی رشد می کند. بچه های خیلی کوچک ممکن است M و A را با هم اشتباه بگیرند چون نوک هر دو رو به بالا است و وقتی کمی بزرگ تر می شوند ممکن است d و p، b یا m و w را با هم اشتباه بگیرند.

درک شنیداری در آمادگی برای خواندن، به توانایی کودک برای تشخیص تفاوت صدای حروف یا تشخیص کلمات هم صدا مربوط می شود. کودکانی که مهارت آنها برای تشخیص تفاوت صداها به قدر کافی رشد نکرده است، ممکن است نتوانند کلمات هم وزن را تشخیص بدهند یا صدای ب و پ را با هم اشتباه بگیرند.



## ۳۴. خواندن فعال را تشویق کنید

خوانندگان و شنوندگان فعال نسبت به خوانندگان و شنوندگان منفعل مطلب را بهتر درک می کنند. خودتان فکر کنید: وقتی هوشیار هستید، سؤال می کنید و درباره روایت شخص مقابل اظهار نظر می کنید، گفت و گورا بهتر از حالتی که فقط سخنان گوینده را می شنوید، دنبال می کنید و به خاطر می آورید. به همین دلیل است که بیشتر افراد با شرکت در سمینار بهتر می آموزند تا با گوش کردن به سخنرانی.



## ۳۵. اجازه بدهید بچه ها به موضوعی علاقه مند شوند و آن را دنبال کنند

در یاد گیری براساس پرسش، نکته این است که اجازه بدهید کودک علایق خود را تا جایی که ادامه دارند دنبال کند و بدین ترتیب سبب شود تا چیزی یاد بگیرد.

هنگام گردش علمی با همکلاسی ها یا خانواده، هنگام گفت و گو با یک دوست یا با دیدن کلمه ای ناشناخته در روزنامه ممکن است فرصتی برای یاد گیری پدید آید. هدف این نیست که شما پاسخ سؤالات فرزندان را بدهید، بلکه نقش کتابدار کتاب های مرجع را باز کنید و منابع اطلاعاتی مورد نیاز فرزندان را در اختیار او قرار دهید.



## ۳۶. به بچه‌هایی که نمی‌توانند بخوانند اجازه بدهید

### قصه را از روی تصاویر تعریف کنند

بعد از شنیدن داستان و قبل از این که فرزندتان بتواند کلمات آن را بخواند، می‌توانید داستان را از روی تصاویر آن تعریف کند. این مرحله، مرحله مهمی در مسیر خواندن است. کودک با هجی کردن صدای کلمات قادر به خواندن نمی‌شود. برای این که بتواند مسلط و روان بخواند باید بتواند ساختار یک داستان را درک کند و آن را درونی کند.

کتاب‌های مصور با به تصویر کشیدن اتفاقات، شخصیت‌ها و موقعیت مکانی داستان به بچه‌ها کمک می‌کنند که این مهارت را در خود پرورش دهند.



## ۳۷. از بچه ها بخواهید پس از شنیدن داستان

### آن را دوباره تعریف کنند

تعریف کردن یکی از مهارت های مهم تفکر انتقادی است. ممکن است ساده به نظر برسد ولی واقعا پیچیده است.

اگر می خواهید به فرزندتان کمک کنید این مهارت را به دست بیاورد، او را تشویق کنید داستان های آشنای خود را از بر تعریف کند. هفته ای یک بار به جای این که داستان های تکراری را با صدای بلند بخوانید، از فرزند پیش دبستانی تان بخواهید قصه کتاب مورد علاقه ی خود را برایتان، با استفاده یا بدون استفاده از کتاب به عنوان راهنما، تعریف کند. اگر فرزندتان کمی بزرگ تر است از او بخواهید طرح داستان های آشنای خود را برای بچه های کوچک تر تعریف کند.



## ۳۸. از بچه ها بخواهید داستان ها را ارزیابی کنند

نباید انتظار داشته باشید فرزندتان به هر کتابی که به او توصیه می کنید با تمام وجود علاقه نشان دهد، حتی اگر این کتاب ها، کتاب های مورد علاقه دوران کودکی شما باشند. بهتر است به آنها اجازه بدهید از کتاب هایی که به نظر آنها بد است بدگویی کنند و از کتاب هایی که لذت می برند تمجید کنند، اما آنها را تشویق کنید برای دفاع از عقیده ی خود دلیل بیاورند.



## ۳۹. بین داستانها و زندگی بچه ها ارتباط برقرار کنید

دانش پیش زمینه + محتوای داستان = درک متن  
شما می توانید به بچه ها کمک کنید بین داستان ها و زندگی واقعی ارتباط  
برقرار کنند. برای این کار به آنها بیاموزید آنچه را می خوانند با آنچه می  
دانند مقایسه کنند.

## ۴۰. بچه‌ها را تشویق کنید با شخصیت‌ها همانند سازی کنند

شما می‌توانید حتی به خردسالان نیز کمک کنید از شخصیت پردازی درکی به دست آورند. وقتی با صدای بلند برایشان می‌خوانید، از آنها بپرسید که شخصیت یا قهرمان داستان چه احساسی دارد. آیا تو هم چنین احساسی را داشته‌ای؟ آیا تو هم در موقعیت مشابهی قرار گرفته‌ای؟ شخصیت‌ها با چه مشکلی روبه‌رو شده‌اند؟ شخصیت‌ها باید چه کاری انجام دهند؟ شخصیت‌ها از چه نظر تغییر کرده‌اند؟ با بچه‌های بزرگ‌تر می‌توانید درباره‌ی داستان‌های واقعی صحبت کنید.



## ۴۱. بین کتاب‌ها رابطه برقرار کنید

اگر درباره‌ی کتاب مورد علاقه‌ی بچه‌ها با آنها صحبت کنید، به جای این که به خاطر عشقشان یک کتاب ثابت را بارها و بارها بخوانند، می‌توانند این عشق را با خود به دنیای بیرون بیاورند. از بچه‌ها بپرسید که چه چیز خاصی در آن کتاب وجود دارد؟ آیا موضوع کتاب خاص است؟ یا نوع آن، تصاویر، یا شخصیت‌هایش؟ آیا از ابتدا تا انتهای کتاب همین احساس کلی را داشتی که کتاب عالی است؟

اگر کتاب از نظر فرزندتان واقعا عالی بود به او کمک کنید از همان نویسنده کتاب‌های دیگری پیدا کند. به خاطر داشته باشید که یک نویسنده ممکن است برای گروه‌های سنی گوناگون بنویسد

## ۴۲. بچه‌ها را تشویق کنید پاسخ خود را از کتاب بگیرند نه از شما

پدر و مادر اولین مرجع اطلاعاتی فرزندان خود هستند. به سوءالات فرزندان خود، به خصوص سوءالاتی که هنگام خواندن به ذهن آنها خطور می‌کند، حتما پاسخ دهید. البته می‌توانید آنها را در جهت مستقل شدن کمک کنید و منابع دیگر را به آنها معرفی کنید.



## ۴۳. از واژه‌ها لذت ببرید و این لذت را نشان بدهید

در حالی که رانندگی می‌کنید می‌توانید واژه‌ای سخت و ناآشنا را برای فرزندان‌تان بخوانید، یا هنگام روزنامه خواندن واژه‌ای پرطمطراق و دهن‌پرکن را، بلند خوانی کنید. به ریتم‌ها و قافیه‌های ناهماهنگ در گفتار توجه کنید. به بازی‌های زبانی اهمیت بدهید چون فرزندان‌تان از این کار خوششان می‌آید و کم‌کم متوجه می‌شوند زبان ارزش کشف را دارد.

## ۴۴. افق‌های فرزندتان و افق‌های خود را گسترش دهید

گسترش دادن تجربیات بچه‌ها در زندگی می‌تواند علایق و توانایی‌های آنها را در خواندن افزایش دهد.

با خارج کردن فرزندتان از محدوده‌ی کوچک زندگی او، یعنی خانه و مدرسه، می‌توانید افق‌های او را گسترش دهید و بدین ترتیب توانایی خواندن او را افزایش دهید. اگر از طرح زیر پیروی کنید، بیرون رفتن با خانواده می‌تواند بالقوه دایره‌ی لغات و مهارت‌های زبانی فرزندتان را افزایش دهد.

بیرون بروید = درباره‌ی جایی که رفتید صحبت کنید = کتاب‌هایی پیدا کنید که موضوع را بسط دهد.



## ۴۵. محیط مناسبی برای خواندن فراهم کنید

در این کتاب وقت زیادی صرف کرده ام تا جنبه های مهم یک محیط مناسب برای خواندن را ترسیم کنم: داشتن کتاب و مطالب خواندنی دیگر در خانه، مطالعه کردن والدین، بیرون رفتن و تجربه کردن به صورت مشترک. علاوه بر آن، محیط مناسب برای خواندن باید ساکت، راحت، و پرنور باشد.

## ۴۶. تلویزیون را به طور دائم روشن نگذارید، بلکه از آن عاقلانه استفاده کنید

من نمی خواهم پیشنهاد کنم تلویزیون خود را بسوزانید چون معتقدم در خانه ای که به کتاب خوانی عشق می ورزند برای تلویزیون نیز جا هست. زمانی را که فرزندتان صرف تماشای تلویزیون می کند محدود کنید. یکی از روشهای انجام این کار برگزاری یک همایش خانوادگی است. برای فرزندانتان توضیح بدهید که می خواهید همه ی اعضا خانواده زمان تماشای تلویزیون خود را محدود کنند تا بتوانند فعالیت های خارج از خانه، مطالعه، کارِ خانه و یادگیری بپردازند.



## ۴۷. با معلم فرزندان همکاری کنید

تحقیقات گوناگونی که در کشورهای مختلف انجام شده است نشان می دهد که بین موفقیت نوآموزان در خواندن و نقش والدین در امور مدرسه ی آنها رابطه ای مهم وجود دارد. منظور من این نیست که تمام علایق خود را کنار بگذارید تا به انجمن اولیا و مربیان پیوندید، بلکه لازم است درک کنید که در یادگیری فرزندان، هم در مدرسه و هم در خانه، نقش مهمی دارید.

## ۴۸. انتظار بالایی داشته باشید

طبق تحقیقی که انجام شد بچه هایی که در خانواده های کم درآمد زندگی می کردند اما در خواندن موفق بودند، والدینی داشتند که از آنها انتظار رفتن به دانشگاه را داشتند. در واقع تقریبا "همه تحقیقاتی که نقش والدین را در موفقیت بچه ها در خواندن بررسی می کنند، نشان می دهند که برخورد والدین با امور آموزشی و موفقیت های بچه ها، بسیار مهم تر از موقعیت اقتصادی - اجتماعی خانواده آنهاست.



## ۴۹. تفاوت های بین بچه ها را به رسمیت بشناسید

هرگز نمی گویند: (چه بد که چشمان پسرمان سبز است، آخر چشمان سایر اعضای خانواده قهوه است.) اما اگر پسران نتواند خوب بخواند ممکن است به هر غریبه ای که می رسید بگویند: (وقتی خواهرانش این سن بودند خیلی خوب کتاب می خواندند.)

این گونه مقایسه ها همیشه تاثیر مخرب دارد. حتی اگر در حضور فرزندان اظهار نظر نکنید، آنها اضطراب شما را حس می کنند.

## ۵۰. آرام باشید

اگر فرزندتان نمی تواند با موفقیت بخواند طبیعی است که مضطرب شوید. اما لازم است یک قدم عقب بروید، یک نفس عمیق بکشید و به علل عدم موفقیت فرزندتان بیاندیشید. شاید فرزندتان هنوز برای خواندن آماده نیست (ر. ک مورد ۳۳).